

ترویج فرهنگ اهدای عضو مؤسسه همشهری
روز ۳۱ دیهشت مصادف با سالروز فتوای تاریخی امام خمینی (ره) مبنی بر جایز بودن اهدای عضو در تقویم ملی کشور به عنوان روز ملی «اهدای عضو، اهدای زندگی» به ثبت رسیده است. به همین مناسبت مؤسسه همشهری با دعوت از متخصصان امر و مسئولان واحد فراهم آوری اعضای پیوندی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ضمن آگاهسازی روزنامه نگاران و کارمندان خود، آنها را برای تکمیل کارت اهدای عضو ترغیب کرد.

رضایت خانواده در اهدای عضو لازم است؟
برخی از افرادی که دچار مرگ مغزی شده اند، پیش از مرگ به صورت داوطلبانه تمایل خود را به اهدای عضو با دریافت «کارت اهدای عضو» اعلام کرده اند. اما پس از تأیید مرگ مغزی توسط پزشکان متخصص و پزشکی قانونی، رضایت خانواده شرط اصلی برای اهدای عضو است و فقط در این صورت است که اعضای حیاتی مناسب فرد مرگ مغزی شده به بیماران نیازمند اهدا می شود.

همیشه برای تندرستی

ویژنامه تندرستی + ۳۱ اردیبهشت ۱۴۰۲ + شماره یک + دوره جدید

بنی آدم اعضای یکدیگرند

مهم ترین مشکل در موضوع اهدای اعضا و نسوج پیوندی ناآگاهی عموم مردم از فرایند اهدای عضو است. اهدای عضو از فرد مرگ مغزی دارای مراحل است که متأسفانه ناآگاهی از آن سبب ایجاد باورهای غلط و در نتیجه مرگ عزیزان لیست انتظار خواهد شد. در خصوص فرایند اهدای عضو، قدم اول، شناسایی موارد مشکوک به مرگ مغزی است. با دکترا محبتی مخبر دزفولی، رئیس واحد فراهم آوری اعضا و نسوج پیوندی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی درباره مراحل و سؤالات احتمالی پیوند اعضا گفت و گو کردیم.

+ واحد فراهم آوری اعضا و نسوج در ایران از چه زمانی شروع به کار کرد و چه تعداد عضو دارد؟

واحد فراهم آوری اعضا و نسوج پیوندی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی از سال ۱۳۸۳ با هدف نجات جان بیماران نیازمند به عضو در بیمارستان دکتر مسیح دانشوری شروع به کار کرد. این مرکز با تحت پوشش قرار دادن حدود ۶ میلیون نفر از جمعیت ایران بزرگ ترین واحد فراهم آوری اعضا و نسوج ایران به شمار می آید.

+ وضعیت اهدای عضو در مقایسه با مرگ مغزی در کشورمان چگونه است؟

با توجه به آمار بالای مرگ مغزی در ایران و وجود ۲۵ هزار بیمار در لیست انتظار پیوند تا رسیدن به نقطه مطلوب و نجات جان عزیزان چشم انتظار راه سختی در پیش داریم. رسالت اصلی واحد فراهم آوری اعضا و نسوج پیوندی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بحث در مان و اهدای عضو است. با این حال بخش های مختلفی از جمله آموزش، پژوهش و فرهنگی نیز دارد که برای حفظ و بهبود عملکرد آن نیازمند همکاری و همیاری بسیاری از دستگاه ها و نهادهای دولتی و غیردولتی و عموم جامعه است.

+ پس از شناسایی مرگ مغزی چه مراحل طی می شود تا اهدای عضو انجام شود؟

پس از شناسایی مورد مشکوک به مرگ مغزی، حضور پزشک هماهنگ کننده اهدای اعضا بر بالین بیمار و ارائه گزارش تشخیص اولیه ضروری است. نیروهای متخصص مرکز نیز در نخستین فرصت بر بالین بیمار حاضر می شوند تا هم مصاحبه اولیه از خانواده و هم معاینات را انجام دهند. پس از تشخیص اولیه، مراقبت های اختصاصی مسرگ مغزی با هماهنگی پزشک معالج آغاز می شود. در صورت تأیید اولیه شرایط مرگ مغزی و اطمینان از امکان اهدای عضو، صحبت با خانواده در مورد وقوع مرگ و به دنبال آن بحث اهدای عضو در دستور کار قرار می گیرد. در واقع بعد از تشخیص اولیه مرگ مغزی و بررسی اینکه آیا فرد می تواند اهداکننده مناسبی باشد یا نه، از خانواده درجه یک بیمار متوفی برای حضور در بیمارستان مبداء دعوت می شود.

+ خیلی سخت است که اعضای خانواده بپذیرند عضو ای بدن عزیزشان اهدا شود. چگونه موضوع را با آنها مطرح می کنید؟

خانواده هایی که عزیزشان مرگ مغزی شده در بدترین شرایط روحی قرار دارند و در ابتدا این امر را انکار می کنند و امید به برگشت فرد مرگ مغزی به زندگی باور غلطی است که ناشی از نداشتن اطلاعات کافی درباره فرق کما و مرگ مغزی است. در مرگ مغزی سلول های مغز کاملاً تخریب شده و ارتباط مغز و سیستم عصبی با سایر اندام های بدن به طور کامل قطع شده است؛ این وضعیت غیر قابل بازگشت است.

آمار +

اهدای عضو در یک نگاه

حدود ۵ تا ۸ هزار مرگ مغزی در سال اتفاق می افتد که از این تعداد، اعضای ۲۵۰۰ تا ۴ هزار نفر قابل اهدا شدن است، اما تنها حدود هزار مورد در سال به مرحله اهدای عضو می رسند. با این حال ایران در آسیا در صدر تعداد اهدای عضو قرار دارد و در جهان رتبه ۲۹ را به خود اختصاص داده است.

اهدای عضو

تعداد اهدای عضو، برابر شاخص جهانی اهدای عضو، در سال به ازای یک میلیون نفر است که بر این اساس کشورها با هم مقایسه می شوند. این شاخص در ایران در سال ۱۳۷۹ دودهم بود و در پایان سال ۱۴۰۱ به ۱۲/۲ رسید.

سال ۱۴۰۱

۳۵۰۱۰ عمل پیوند

۲۴۳۰ پیوند کلیه بیشترین پیوند

۸۹۳ پیوند کبد

سی سابقه ترین رقم سالانه از ابتدای تاریخ پیوند در کشور

مهم ترین اعضای قابل پیوند

- قلب
- مغز استخوان
- کبد
- لوزالمعده
- کلیه
- روده
- عصب
- ریه
- انگشت
- قرنیه
- تاندون و غضروف
- پوست

سالانه ۵۰۰۰ تا ۸۰۰۰ مرگ مغزی رخ می دهد

۱۰۰۰ مرگ مغزی به اهدا می رسد

بیش از ۲۵۰۰۰ نفر در انتظار پیوند هستند

سلامت و کیفیت عضو مهم است نه سن

کودکان در اولویت دریافت عضو قرار دارند

هزینه عمل پیوند رایگان است

هزینه داروها با گیرنده عضو است

چگونه کارت اهدای عضو بگیریم؟

کارت اهدای عضو صرفاً نشان دهنده رضایت قلبی هر شخص برای اهدای عضو در زمان مرگ مغزی است و جنبه قانونی ندارد و رضایت خانواده شرط اصلی آن است. برای دریافت عضویت به سایت ehda.ir مراجعه و در قسمت ثبت نام مشخصات خود را وارد کنید. بلافاصله پس از بر کردن و تکمیل فرم، ثبت نام شما قطعی می شود و همان لحظه می توانید کارت خود را ذخیره و چاپ کنید. اطلاعات داوطلبان دریافت کارت بلافاصله وارد سامانه کشوری کارت اهدای عضو شده و در آن ذخیره می شود. به این نکته توجه داشته باشید که پس از ثبت نام در سایت، حتماً نزدیکان و خانواده خود را از تصمیمتان آگاه کنید و در وصیت نامه قانونی خود نیز رضایت خود را قید کنید.

در کما سلول های مغز به طور کامل تخریب نشده و عملکرد آنها دچار اختلال شده است. در کما مغز به دلیل آسیب های مختلف قادر به پاسخگویی به محرک های محیطی نیست. در حالت کما فرد زنده است و در این حالت به هیچ عنوان عضو اهدا نمی شود، چرا که فرد زنده است. نکته مهم دیگری که با آن مواجهیم این است که تا خانواده مرگ عزیزشان را قبول نکرده اند نباید در مورد اهدای عضو صحبتی با آنها شود. چرا که فشار روحی و روانی شدیدی به خانواده وارد خواهد شد و در بیشتر مواقع امر اهدای عضو را با مشکل همراه می کند. و این کار حتماً باید توسط افراد آموزش دیده انجام شود.

+ درباره نحوه جلب رضایت خانواده برای اهدای عضو توضیح دهید.
بعد از پشت سر گذاشتن مرحله دشوار طرح مسئله رخداد مرگ مغزی و امکان اهدای عضو، گرفتن رضایت خانواده در رأس کار مقرر می گردد. پس از تأییدات مرگ مغزی و تأیید نماینده پزشکی قانونی و مشخص شدن اعضای قابل اهدا رضایت نهایی اهدای عضو با حضور اولیای دم در واحد فراهم آوری اخذ می شود و تک تک اعضای قابل اهدا به اطلاع خانواده رسانده می شود تا در مورد اهدای هر عضو تصمیم گیری شود.

+ به خانواده اهداکننده هزینه ای برای اهدای عضو پرداخت می شود؟

به هیچ عنوان موضوع مالی مطرح نیست و هیچ هزینه ای به خانواده اهداکننده بابت اعضای اهدایی پرداخت نمی شود و از گیرنده هم بابت عضو پیوند شده هزینه ای دریافت نمی شود و حتی هزینه عمل پیوند و مدت بستری کاملاً رایگان است و بیمار پیوند شده تنها هزینه داروهای خاص مورد نیاز بعد از پیوند را پرداخت می کند. به این نکته هم توجه کنید که آیا برای عضوی که جان یک انسان را نجات می دهد می توان قیمتی تعیین کرد؟

+ خانواده های می توانند برای اهدای عضو فرد خاصی را انتخاب کنند؟

گاهی خانواده ها بیان می کنند که تنها در صورتی رضایت به اهدا می دهند که فرد گیرنده را بشناسند؛ در جواب این عزیزان باید گفت طبق قانون به هیچ عنوان امکان این امر وجود ندارد و گیرنده و خانواده اهداکننده نباید با یکدیگر آشنا شوند. یکی از دلایل این امر حساس بودن عمل پیوند است؛ هر گونه هیجان و استرسی در فرد گیرنده باعث پس زدن پیوند خواهد شد. البته برای آرامش خانواده ها تنها کاری که می توانیم انجام دهیم این است که پس از گذشت چند روز از پیوند، درباره موفقیت آمیز بودن و سلامتی حال گیرنده و جنسیت و سن او اطلاعاتی به خانواده های اهداکننده بدهیم. البته برخی ملاقات ها توسط تیم های تخصصی بررسی و انجام می شود.